

doi: <https://doi.org/10.15407/econlaw.2018.01.117>

УДК 346.9

Н.О. ГЕРАСИМЕНКО, канд. юрид. наук, старш. наук. співроб.
Інститут економіко-правових досліджень НАН України, м. Київ, Україна
(orcid.org/0000-0003-4420-4972)

ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ ПОНЯТТЯ «ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ» У КОНТЕКСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Ключові слова: сталий розвиток, цілі сталого розвитку, енергозбереження, енергоефективність, підвищення енергоефективності, продуктивність.

Проаналізовано положення чинного законодавства у сфері енергозбереження, проекти Законів України, довідково-енциклопедичні джерела та Директиви Європейського Союзу з питань енергоефективності щодо визначення понять «енергозбереження» та «енергоефективність». Виявлено недосконалість діючого визначення терміну «енергозбереження» та запропоновано авторське визначення. Обґрунтовано, що енергозбереження — це результат відповідних дій із підвищення енергоефективності, які призвели до зменшення витрат енергії з одночасним збереженням нормальних умов життєдіяльності та зниженням негативного впливу на навколишнє природне середовище.

Вступ. Підвищення енергоефективності й використання енергії з відновлюваних та альтернативних джерел — необхідна умова переходу до сталого розвитку для всіх країн світу (і розвинених, і країн, що розвиваються), який обов'язково охоплює три компоненти: економічний, соціальний та екологічний. Переконливим доказом усвідомлення цього факту є ухвалення у вересні 2015 р. на ювілейній сесії Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй (ООН) лідерами 193 країн світу (серед яких і Україна) сімнадцяти цілей сталого розвитку (ЦСР) на період до 2030 р. У рамках цього дослідження заслуговує на увагу ЦСР 7, а саме забезпечення доступу до недорогих, надійних, сталих та сучасних джерел енергії для всіх. Для досягнення цієї мети Нової Глобальної Стратегії Сталого розвитку поставлено завдання подвоїти глобальний показник підвищення енергоефективності двома основними шляхами:

- активізувати міжнародне співробітництво з метою спрощення доступу до результатів науково-технічної діяльності в області екологічно чистої енергетики, включаючи відновлювану енергетику, підвищення енергоефективності та передові і чистіші технології використання викопного палива, і заохочувати інвестиції в енергетичну інфраструктуру і технології екологічно чистої енергетики;
- розширити інфраструктуру і модернізувати технології для сучасного та сталого енергопостачання в країнах, що розвиваються, зокрема в найменш розвинених країнах, малих острівних державах, що розвиваються, і країнах, що розвиваються, які не мають виходу до моря, з урахуванням відповідних програм підтримки [1].

Ця мета є актуальною і для нашої держави, адже питання енергозбереження та підвищення енергоефективності були наріжним каменем тривалий час, про що свідчать укази Президента України «Про заходи щодо скорочення енергоспоживання бюджетними установами, організаціями та казенними підприємствами» від 16.06.1999 № 662/99 та «Про невідкладні заходи щодо забезпечення ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів» від 28.02.2008 №174/2008. Нераціональне використання природних ресурсів, усе більша кількість викидів шкідливих речовин (парникових газів) в атмосферу неминуче призводять до погіршення стану навколишнього середовища, марнотратства природних (вичерпних) ресурсів та негативного впливу на рівень життя, загрожує подальшому існуванню людства. Саме тому перехід до енергоефективного й енергоощадного використання та споживання енергоресурсів є одним із пріоритетів, відображених у Стратегії сталого розвитку «Україна 2020», схваленої Указом Президента України від 12.01.2015 № 5/2015 [2].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичну основу наукової роботи склали праці провідних українських фахівців з юридичних і економічних наук, зокрема Г.Л. Знаменського, І.В. Запатріної, Г.Д. Джумагельдієвої, О.М. Суходолі.

Мета статті — дослідити сутність поняття «енергозбереження» у контексті реалізації стратегії сталого розвитку України; на основі аналізу чинних законодавчих актів, відповідних законопроектів, довідково-енциклопедичних джерел та Директиви Європейського Союзу (ЄС) з питань енергоефективності укласти авторське визначення досліджуваного терміна.

Результати дослідження. На законодавчому рівні поняття «енергозбереження» визначено в однойменному Законі України «Про енергозбереження» як діяльність (організаційна, наукова, практична, інформаційна), спрямована на раціональне використання та економне витрачання первинної та перетвореної енергії та природних енергетичних ресурсів у національному господарстві, що реалізується з використанням технічних, економічних та правових методів [3]. Законодавець розглядає досліджуване поняття через призму діяльності, спрямованої на раціональне використання та економне витрачання паливно-енергетичних

ресурсів, виділяє чотири види діяльності та три методи їхньої реалізації.

Беручи до уваги обраний євроінтеграційний вектор розвитку нашої держави у рамках адаптаційних процедур у вітчизняному законодавстві, важливим орієнтиром є нормотворча практика ЄС та її понятійний апарат. Зобов'язанням України як повноправного члена Енергетичного співтовариства є імплементація у національне законодавство вимог Директиви Європейського Парламенту та Ради ЄС 2012/27/ЄС «Про енергетичну ефективність» (Директива «Про енергетичну ефективність»). У цій Директиві наявні такі визначення: енергоефективність — співвідношення між роботою, послугами, товарами або енергією на виході та енергією на вході; покращення енергоефективності — підвищення ефективності кінцевого енергоспоживання в результаті технологічних, поведінкових і (або) економічних змін; енергозбереження — обсяг зекономленої енергії, визначений шляхом вимірювання та (або) оцінювання споживання до та після реалізації заходу з покращення енергоефективності, з одночасним забезпеченням нормалізації зовнішніх умов, які впливають на споживання енергії, визнається [4].

Порівнявши ці дефініції у чинному законодавстві та праві ЄС, варто зауважити, що: 1) на відміну від чинного Закону України «Про енергозбереження», одним із загальнозживаних термінів у *acquis communautaire* є термін «енергоефективність», який за визначенням має слугувати індикатором раціонального використання / витрачання первинної й перетвореної енергії та природних енергетичних ресурсів у національному господарстві і може вказувати на негативні і позитивні тенденції, до того ж кожному процесу властива базова (початкова) енергоефективність, яка з часом може змінюватися; 2) результат діяльності (організаційної, наукової, практичної, інформаційної), спрямованої на раціональне використання та економне витрачання первинної і перетвореної енергії та природних енергетичних ресурсів, не повинен досягатися за рахунок зменшення вироблених благ (товарів, робіт, послуг); 3) енергозбереження не можна розглядати безпосередньо лише як діяльність, оскільки визначальним є її результат у вигляді зменшення енергетичних витрат, який досягається шляхом запровадження заходів з покращення

шення енергоефективності та може бути документально підтверджений шляхом вимірювання / оцінювання (співвідношення поточних та початкових показників). Таким чином, закріплене в Законі України «Про енергозбереження» визначення терміна «енергозбереження» потребує належного удосконалення.

Оскільки поняття «енергоефективність» є одним із ключових у рамках завдання для досягнення сьомої цілі Нової Глобальної Стратегії Сталого розвитку, з метою ґрунтовного теоретичного осмислення сутності досліджуваного поняття «енергозбереження» варто зупинитися на визначенні родового поняття «ефективність».

Звернімося до універсального тритомного довідкового видання «Мала гірнича енциклопедія» (яку у 2017 р. висунуто на Державну премію України в галузі освіти), в якому термін «ефективність» має декілька значень: 1) результат, наслідок будь-яких причин, сил, дій; ефективність економічна — показник економії суспільної праці в результаті застосування певних заходів; ефективність технологічна — ступінь віддачі виробництва, машин, апаратів; 2) властивість певного процесу, зумовлена його якістю та кількістю засобів, що беруть участь у процесі, а також конкретною ситуацією; ефективність уможливує виконання певної задачі; характеризується певним співвідношенням між отримуваним сумарним ефектом та сумарними витратами на створення і використання засобів, що беруть участь у процесі, його організацію та здійснення; 3) у системах обробки інформації — швидкість обробки одиниці інформації, питомі витрати на обробку одиниці інформації [5]. Таким чином, енергоефективність теж можна розглядати у трьох вимірах: як певний показник економії енергії в результаті застосування певних заходів; властивість процесу енергоспоживання (видобутку, виробництва, постачання енергії), яка зумовлена його якістю та кількістю засобів, що беруть участь у процесі; співвідношення між досягнутим результатом і витраченими ресурсами (енергетичними) для його досягнення (створення).

Аналіз наданих тлумачень також дає змогу дійти висновку про те, що дуже близьким до поняття ефективності, або краще сказати пов'язаним з ним, є термін «продуктивність», тобто ефективність використання ресурсів праці,

капіталу, землі, матеріалів, енергії, інформації для виробництва різних товарів, виконання робіт і надання послуг. Вона виражає взаємозв'язок між кількістю і якістю вироблених товарів (робіт, послуг) і ресурсами, які були витрачені на їхнє виробництво [6]. Тому, щоб дійсно зрозуміти, чи є державна політика у сфері ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів та енергозбереження ефективною (тавтологія у даному випадку є доречною), варто звернути увагу на важливий економічний показник — продуктивність праці. Таку інформацію надає Світовий банк, за даними якого в Україні станом на березень 2017 р. продуктивність праці склала 15 845 дол. США на людину. За даними того ж джерела, показник продуктивності праці на одного зайнятого в США становила 111 712 дол. США, тобто у сім разів більше, ніж в Україні, загальний показник у ЄС — 82 023 дол. США [7].

У популярній онлайн-енциклопедії *Wikipedia* відмінність між термінами «енергоефективність» та «енергозбереження» запропоновано простежити на прикладі користування транспортним засобом. Так, якщо менше користуватись авто — це збереження (або ще можна назвати заощадження чи консервація) енергії, а пересісти на авто з меншою витратою палива або на електромобіль — енергоефективність [8]. Таким чином, досягнення мети скорочення витрачання енергії запропоновано досягати двома засобами, які можна застосовувати одночасно або окремо: 1) за рахунок використання меншої кількості енергії (економії) і, як наслідок, отримання меншої кількості благ; 2) за рахунок раціонального (ефективного, корисного) використання енергії без зменшення кількості вироблених благ, у результаті реалізації енергоефективних заходів. Та чи відповідає перший засіб цілям сталого розвитку? Відповідь на це питання очевидна — ні. Саме тому заходи, які традиційно застосовували з метою скорочення енергоспоживання бюджетними установами, організаціями та казенними підприємствами задля зменшення витрат бюджету неминуче призводять до спаду економіки. Оскільки встановлення фіксованих обсягів витрат або норм питомого споживання за видами енергоносіїв, замість того щоб підвищити енергоефективність, є ерзац-засобом досягнення енергозбереження в рамках цілей сталого розвитку.

Одним із чинників, який істотно нівелює мотивацію більшості підприємств ЖКГ до підвищення енергоефективності, як зазначає Г.Д. Джумагельдієва, є відсутність обліку енергоощадної складової в нормах чинного законодавства. Так, загальна вимога законодавства про житлово-комунальні послуги щодо встановлення цін (тарифів) на підставі економічно обґрунтованих витрат на рівні, який не може бути нижчим від собівартості, у цілому направлено на забезпечення беззбитковості функціонування суб'єктів господарювання, які виробляють продукцію (роботи, послуги), ціни на яку підлягають державному регулюванню. У той же час порядок визначення економічно обґрунтованого тарифу на підставі вартісних показників його складових, у т. ч. енерговитрат, нівелює значення енергозбереження, потурає енергомарнотратності, не стимулює до підвищення енергоефективності, оскільки всі витрати, спричинені підвищенням цін на енергоносії, збільшенням обсягу нераціонального енерговитрачання, як правило, компенсуються за рахунок споживачів послуг [9]. Це в свою чергу призводить до технологічного відставання, зниження конкурентоспроможності вітчизняних підприємств і, як наслідок, падіння попиту на їхню продукцію як на зовнішньому, так і на внутрішньому ринку, зменшення податкових відрахувань до бюджету. Отже, енергоефективність — це отримання продукції (робіт, послуг) — цілі господарської діяльності — з мінімальними (оптимальними) затратами. Там, де низька продуктивність, неминуче високими є показники витрат, у т. ч. енергетичних, на випуск одиниці продукції (робіт, послуг).

З огляду на вищевикладене варто позитивно відзначити положення нового Закону України «Про ринок електричної енергії», в якому поняття «енергоефективність» закріплено у комбінації з терміном «управління попитом», а саме «енергоефективність та управління попитом» — всеохопний або інтегрований підхід, спрямований на здійснення впливу на обсяг та графік споживання електричної енергії з метою зменшення споживання первинної енергії та максимальних (пікових) навантажень. При цьому перевага надається залученню інвестицій, спрямованих на підвищення енергоефективності та засоби регулювання навантаження, а не інвестиціям у збільшення генерувальних потужностей, якщо перші із за-

значених заходів є ефективнішим та економічнішим варіантом, враховуючи позитивний вплив на навколишнє природне середовище в результаті скорочення споживання енергії та аспекти, пов'язані з безпекою постачання, і пов'язані з ними витрати на розподіл [10]. Визначальний чинник наведеної дефініції, з точки зору досягнення стратегічної мети енергоефективності, полягає в наданні переваги інвестиціям в заходи з покращення енергоефективності, а не інвестиціям у збільшення генерувальних потужностей. На користь такого підходу свідчать заяви багатьох експертів у сфері енергетики про те, що потенціал енергозбереження в Україні прирівнюється до одного з альтернативних джерел енергії. Але для упровадження цього механізму в життя законодавством має бути закріплений прозорий і зрозумілий механізм ухвалення рішення про залучення інвестицій та стратегія покращення енергоефективності (наприклад, план економічно ефективного масштабного ремонту будівель задля виконання мінімальних вимог до енергетичної ефективності).

Заслуговує на увагу проект Закону України «Про енергетичну ефективність», який винесено для публічного громадського обговорення на офіційному сайті Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України. У ст. 1 законопроекту запропоновано вживати такі терміни: «енергетична ефективність» — співвідношення між обсягом вироблених благ (результатів діяльності (функціонування), виробленої продукції (товарів, робіт, послуг) та енергії) і обсягом енергії, використаної для виробництва таких благ; «економія енергії» — обсяг скорочення споживання енергії, який визначається шляхом зіставлення обсягів споживання, виміряних та / або розрахованих до та після упровадження енергоефективних заходів та проєктів із забезпеченням нормалізації зовнішніх умов відповідно до державних стандартів та норм [11]. Порівнявши терміни, які містяться в проєкті Закону України «Про енергетичну ефективність», та *acquis communautaire*, можна зазначити, що вони близькі за своїм змістовним наповненням, але відрізняються від наявних у чинному Законі України «Про енергозбереження».

Висновки. Аналіз понятійного апарату досліджуваної теми свідчить про необхідність удо-

сконалення чинного вітчизняного законодавства в сфері енергозбереження з метою приведення нормативно-правових актів держави у відповідність до цілей Нової Глобальної Стратегії Сталого розвитку та положень Директиви Європейського Парламенту та Ради ЄС 2012/27/ЄС «Про енергетичну ефективність». Загалом підтримуючи визначення «економія енергії», запропоноване в проекті Закону України «Про енергетичну ефективність», який винесено для публічного громадського обговорення на офіційному сайті Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, вважаємо, що енергозбереження є істотним показником ощадного та раціонального використання енергії та займає провідне місце в стратегії сталого розвитку як на глобальному, так і на національному рівнях, тому для визначення відповідного терміну на законодавчому рівні варто акцентувати увагу не на процесі

(діяльності), а на кінцевому результаті послідовних дій (технологічних, поведінкових, економічних та інших), які дали змогу отримати зменшення витрат енергії з одночасним збереженням або поліпшенням нормальних умов життєдіяльності та зниженням негативного впливу на навколишнє природне середовище. Утримання від споживання енергії (пасивність) не можна вважати енергозбереженням, це лише тимчасове штучне обмеження, яке не відповідає меті стратегії сталого розвитку щодо стійкого зростання економіки екологічно невиснажливим способом та ніяк не сприяє поліпшенню життєвих стандартів, отже може бути застосоване лише у надзвичайних ситуаціях на ринку електричної енергії. Тому не варто плутати утримання (обмеження) від споживання енергетичних ресурсів та раціональне (ефективне) їх витрачання. Обов'язковим елементом досягнення енергозбереження мають бути заходи з підвищення енергоефективності.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Итоговый документ саммита Организации Объединенных Наций по принятию повестки дня в области развития на период после 2015 года: Преобразование нашего мира: Повестка дня в области устойчивого развития на период до 2030 года. URL: <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N15/291/92/PDF/N1529192.pdf?OpenElement> (дата звернення: 20.02.2018).
2. Про Стратегію сталого розвитку «Україна 2020»: Указ Президента України від 12.01.2015 № 5/2015. *Офіційний вісник України*. 2015. № 4. Ст. 67.
3. Про енергозбереження: Закон України від 01.07.1994 №74/94-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 30. Ст. 283.
4. Директива 2012/27/EU Європейського Парламенту та Ради від 25.10.2012 про енергоефективність. URL: http://sae.gov.ua/sites/default/files/UKR_Directive_27_2012_2.doc (дата звернення: 22.02.2018).
5. Мала гірнича енциклопедія. За ред. В.С. Білецького. Донецьк: Східний видавничий дім, 2004. URL: <http://ruthenia.info/txt/biletsky/mhi/t1.pdf> (дата звернення: 22.02.2018).
6. Економіка праці. Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. Київ: КНЕУ, 2001. 158 с.
7. ВВП на одного зайнятого (Україна). Офіційний сайт Світового банку. URL: <https://data.worldbank.org/indicator/SL.GDP.PCAP.EM.KD?end=2016&locations=UA&start=1991&view=chart> (дата звернення: 22.02.2018).
8. Визначення терміна «Енергоконсервация». Онлайн-енциклопедія «Вікіпедія». URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%95%D0%BD%D0%B5%D1%80%D0%B3%D0%BE%D0%B7%D0%B1%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F> (дата звернення: 22.02.2018).
9. Джумагельдієва Г.Д. Хозяйственно-правовое обеспечение рационального использования энергетических ресурсов. *Часопис Академії адвокатури України*. 2011. № 3. URL: <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/Chaau/index.html> (дата звернення: 22.02.2018).
10. Про ринок електричної енергії: Закон України від 13.04.2017 № 2019-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2017. № 27—28. Ст. 312.
11. Громадське обговорення Проекту Закону України «Про енергетичну ефективність». Офіційний сайт Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України. URL: <http://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2017/09/Projekt-Zakonu-Ukrayini1.pdf> (дата звернення: 26.02.2018).

REFERENCES

1. Itogovyy dokument sammita Organizacii Ob#edinennyh Nacij po prinjatiju povestki dnja v oblasti razvitija na period posle 2015 goda: Preobrazovanie nashego mira: Povestka dnja v oblasti ustojchivogo razvitija na period do 2030 goda. URL: <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N15/291/92/PDF/N1529192.pdf?OpenElement> [in Russian].
2. Pro Stratehiiu staloho rozvytku «Ukraina 2020»: Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 12.01.2015 № 5/2015. *Ofitsiyni visnyk Ukrainy*. 2015. No. 4. St. 67 [in Ukrainian].
3. Pro enerhozberezhennia: Zakon Ukrainy vid 01.07.1994 №74/94-VR. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*. 1994. No. 30. St. 283 [in Ukrainian].

4. Dyrektyva 2012/27EU Yevropeiskoho Parlamentu ta Rady vid 25.10.2012 pro enerhoefektyvnist. URL: http://sae.gov.ua/sites/default/files/UKR_Directive_27_2012_2.doc [in Ukrainian].
5. Mala hirnycha entsyklopediia. Za red. V.S. Biletskoho. D.: Skhidnyi vydavnychiy dim, 2004. URL: <http://ruthenia.info/txt/biletskv/mhi/t1.pdf> [in Ukrainian].
6. Ekonomika pratsi. Navch.-metod. posibnyk dlia samost. vyvch. dysts. K.: KNEU, 2001 [in Ukrainian].
7. VVP na odnogo zainiatoho (Ukraina). Ofitsiyni sait Svitovoho banku. URL: <https://data.worldbank.org/indicator/SL.GDP.PCAP.EM.KD?end=2016&locations=UA&start=1991&view=chart> [in Ukrainian].
8. Vyznachennia termina «Enerhokonservatsiia». Onlain-entsyklopediia «Vikipediia». URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%95%D0%BD%D0%B5%D1%80%D0%B3%D0%BE%D0%B7%D0%B1%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F> [in Ukrainian].
9. Dzhumagel'dieva G.D. Hozjajstvenno-pravovoe obespechenie racional'nogo ispol'zovaniia jenergeticheskikh resursov. Chasopys Akademii advokatury Ukrainy. 2011. No. 3. URL: <http://www.nbu.gov.ua/ejournals/Chaau/index.html> [in Russian].
10. Pro rynek elektrychnoi enerhii: Zakon Ukrainy vid 13.04.2017 № 2019-VIII. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. 2017. No. 27—28. St. 312 [in Ukrainian].
11. Hromadske obhovorennia Proektu Zakonu Ukrainy «Pro enerhetychnu efektyvnist». Ofitsiyni sait Ministerstva rehionalnoho rozvytku, budivnytstva ta zhytlovo-komunalnoho hospodarstva Ukrainy. URL: <http://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2017/09/Proekt-Zakonu-Ukrayini1.pdf> [in Ukrainian].

Надійшла 10.03.2018

Н.А. Герасименко

Институт экономико-правовых исследований НАН Украины, г. Киев, Украина

ОПРЕДЕЛЕНИЕ СУЩНОСТИ ПОНЯТИЯ «ЭНЕРГОСБЕРЕЖЕНИЕ» В КОНТЕКСТЕ РЕАЛИЗАЦИИ СТРАТЕГИИ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ УКРАИНЫ

Проанализированы положения действующего законодательства в сфере энергосбережения, проекты Законов Украины, справочно-энциклопедические источники и Директива Европейского Союза по вопросам энергоэффективности в контексте исследования понятий «энергосбережение» и «энергоэффективность». Выявлено несовершенство действующего определения термина «энергосбережение» и предложено авторское определение. Обосновано, что энергосбережение — это результат соответствующих действий по повышению энергоэффективности, которые привели к уменьшению затрат энергии с одновременным сохранением нормальных условий жизнедеятельности и снижением негативного воздействия на окружающую среду.

Ключевые слова: устойчивое развитие, цели устойчивого развития, энергосбережение, энергоэффективность, повышение энергоэффективности, производительность.

N.O. Herasymenko

Institute of Economic and Legal Researches of the NAS of Ukraine, Kyiv, Ukraine
<https://orcid.org/0000-0003-4420-4972>

DEFINITION OF THE ESSENCE OF THE CONCEPT «ENERGY SAVING» IN THE CONTEXT OF THE IMPLEMENTATION OF THE SUSTAINABLE DEVELOPMENT STRATEGY OF UKRAINE

The article explores the essence of the concepts of «energy saving» and «energy efficiency». Based on the analysis of current legislation, the draft Law of Ukraine, reference and encyclopaedic sources and the European Union Energy Efficiency Directive, it is concluded that energy efficiency is a complex conceptual category that includes economic, innovative and environmental aspects. This concept can be considered in three dimensions: as an indicator of energy savings as a result of the application of certain measures; the property of the process of energy consumption (extraction, production, energy supply), which is determined by its quality and the amount of funds involved in the process; the relationship between the result achieved and the resources expended (energy) for its achievement (creation). And energy saving is the final result of a sequence of actions (technological, behavioral, economic and other) that allowed to get a reduction in energy costs while maintaining normal living conditions and reducing the negative impact on the environment.

The generic concept of «efficiency» is analyzed. It is established that the term «productivity» is very close to the concept of efficiency, and in order to really evaluate the effectiveness of state policy in the sphere of using fuel and energy resources and energy conservation, it is worth paying attention to an important economic indicator — labor productivity.

It was determined that energy saving and energy efficiency are central to ensuring a sustainable development strategy at both the national and international levels. The analysis of the conceptual apparatus of the topic under study demonstrates the need to improve the current domestic legislation in the sphere of energy conservation with the aim of bringing the regulatory and legal acts of the state in accordance with the provisions of the Directive of the European Parliament and of the Council of the EU 2012/27 / EC «On Energy Efficiency» and the objectives of the New Global Strategy for Sustainable development.

Keywords: sustainable development, sustainable development goals, energy saving, energy efficiency, increase of energy efficiency, productivity.